

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็น การวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมการถวายเป็นอาหารบิณฑบาต : กรณีศึกษาพนักงานที่ปฏิบัติงานอยู่ในการไฟฟ้านครหลวง สำนักงานใหญ่ เฟลินจิต กรุงเทพมหานคร โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๓ เครื่องมือและคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

วิธีการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๒.๑ ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้คือ พนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ในการไฟฟ้านครหลวง สำนักงานใหญ่ เฟลินจิต กรุงเทพมหานคร (ข้อมูล ณ : ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๗) จำนวน ๑,๕๘๕ คน

๓.๒.๒ กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ R.V.Krejcie และ D.W.Morgan ที่ความเชื่อมั่นที่ ๙๕ % ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๐๙ คน

ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งประชากรออกเป็น ๗ หน่วยงาน ได้แก่ ๑) ฝ่ายควบคุมระบบไฟฟ้า ๒) ฝ่ายความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม ๓) ฝ่ายกฎหมาย ๔) ฝ่ายงบประมาณ ๕) ฝ่ายสื่อสารองค์กร ๖) ฝ่ายตรวจสอบภายใน ๗) ฝ่ายอำนวยการ และในแต่ละฝ่ายได้ทำการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละฝ่าย รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

หน่วยงาน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
๑. ฝ่ายควบคุมระบบไฟฟ้า	๕๔๑	๑๐๕
๒. ฝ่ายความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อม	๑๒๒	๒๔
๓. ฝ่ายกฎหมาย	๑๗๖	๓๔
๔. ฝ่ายงบประมาณ	๑๑๐	๒๑
๕. ฝ่ายสื่อสารองค์กร	๒๒๖	๔๕
๖. ฝ่ายตรวจสอบภายใน	๑๔๒	๒๘
๗. ฝ่ายอำนวยการ	๒๖๘	๕๒
รวมทั้งสิ้น	๑,๕๘๕	๓๐๙

๓.๓ เครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสร้างแบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีขั้นตอนและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดังนี้

๓.๓.๑ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

๑. ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการถวายเป็นทานจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒. กำหนดกรอบปัจจัยในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้ครอบคลุมกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

๓. สร้างเครื่องมือแล้วนำเสนอร่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พร้อมทั้งเชิญผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและแก้ไขปรับปรุง

๔. นำเครื่องมือที่สร้างแล้วไปหาคุณภาพของเครื่องมือ
๕. ปรับปรุงแก้ไข
๖. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่ม

ตัวอย่าง

๓.๓.๒ ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น ๔ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list) จำนวน ๖ ข้อ ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส อายุ ระดับการศึกษา หน่วยงานที่สังกัด รายได้ต่อเดือน

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการถวายอาหารบิณฑบาต มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list) จำนวน ๙ ข้อ

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจที่ทำให้ตัดสินใจถวายอาหารบิณฑบาต มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list) จำนวน ๑ ข้อ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ซึ่งมีเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินค่าเป็น ๕ ระดับตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน ๒๒ ข้อ

ตอนที่ ๔ เป็นแบบสอบถามแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมการถวายอาหารบิณฑบาตใน ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านอัตตประโยชน์ ด้านปรารถประโยชน์ และด้านศาสนประโยชน์ และเป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิด (Open ended questionnaire) ให้ตอบโดยเสรีสำหรับแบบการสัมภาษณ์เชิงลึก แบ่งออกเป็น ๒ ตอน คือ ตอนที่ ๑ เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน ๓ ข้อ ได้แก่ ด้านอัตตประโยชน์ ด้านปรารถประโยชน์ และด้านศาสนประโยชน์

๓.๓.๓ เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

การกำหนดค่ามาตรฐานส่วนประเมินค่า สำหรับปัจจัยจูงใจที่ทำให้ตัดสินใจในการถวายอาหารบิณฑบาตของพนักงาน แบ่งออกเป็น ๕ ระดับ โดยใช้เกณฑ์การให้น้ำหนักของคะแนน ดังนี้

- ๕ หมายถึง เป็นพฤติกรรมการถวายอาหารบิณฑบาตมากที่สุด
- ๔ หมายถึง เป็นพฤติกรรมการถวายอาหารบิณฑบาตมาก
- ๓ หมายถึง เป็นพฤติกรรมการถวายอาหารบิณฑบาตปานกลาง
- ๒ หมายถึง เป็นพฤติกรรมการถวายอาหารบิณฑบาตน้อย
- ๑ หมายถึง เป็นพฤติกรรมการถวายอาหารบิณฑบาตน้อยที่สุด

๓.๓.๔ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑. หาความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๓ ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมของเนื้อหาที่ต้องการศึกษาแล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Objective Congruence : IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า ๐.๕ ทุกข้อ

สำหรับผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามจำนวน ๓ ท่าน ประกอบด้วย

- ๑) พระมหากษัตริย์ ตรุณ, ผศ.ดร
- ๒) ดร.ประมูล สารพันธ์
- ๓) ดร.บุญเลิศ โอธสุ

๒. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงการแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try-Out) กับพนักงานที่ปฏิบัติงาน การไฟฟ้านครหลวง สำนักงานใหญ่ เพชรินจิต กรุงเทพมหานคร ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๐ คน แล้วนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตามวิธีการของครอนบาคโดยการ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ ๐.๙๑๕

๓. นำแบบสอบถามที่ได้ทำการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว เสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการวิจัยต่อไป

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลการวิจัย ตามขั้นตอนดังนี้

๑. ขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจาก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อนำไปเป็นหนังสือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากพนักงานที่ปฏิบัติงาน การไฟฟ้านครหลวง สำนักงานใหญ่ เพชรินจิต กรุงเทพมหานคร หลังจากนั้นจึงดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

๒. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

๓. รวบรวมแบบสอบถามพร้อมตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม โดยคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ปรากฏว่าแบบสอบถามสมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

นำแบบสอบถามทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

๑. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

๒. ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการถวายอาหารบิณฑบาต วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

๓. ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจที่ทำให้ตัดสินใจถวายอาหารบิณฑบาต วิเคราะห์โดยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

๔. เกณฑ์การพิจารณาค่าเฉลี่ย ดังนี้

๔.๕๐-๕.๐๐ หมายถึง มีการตัดสินใจถวายอาหารบิณฑบาตอยู่ในระดับมากที่สุด

๓.๕๐-๔.๔๙ หมายถึง มีการตัดสินใจถวายอาหารบิณฑบาตอยู่ในระดับมาก

๒.๕๐-๓.๔๙ หมายถึง มีการตัดสินใจถวายอาหารบิณฑบาตอยู่ในระดับปานกลาง

๑.๕๐-๒.๔๙ หมายถึง มีการตัดสินใจถวายอาหารบิณฑบาตอยู่ในระดับน้อย

๑.๕๐-๑.๔๙ หมายถึง มีการตัดสินใจถวายอาหารบิณฑบาตอยู่ในระดับน้อยที่สุด

๕. เปรียบเทียบความแตกต่างระดับความเชื่อส่วนบุคคลในแต่ละปัจจัยที่ทำให้ถวายอาหารบิณฑบาต จำแนกตาม เพศ สถานภาพสมรส อายุ ระดับการศึกษา หน่วยงานที่สังกัด และรายได้ต่อเดือน โดยการทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way analysis of variance)

๖. ข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก เกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมการถวายอาหารบิณฑบาตแด่พระภิกษุสงฆ์ วิเคราะห์โดยการจัดกลุ่มเนื้อหาที่มีลักษณะเหมือนกันนำมารวมกลุ่มกัน